UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland
Displaced Persons Camp Periodicals **Collection**

Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

Ч:2 На правах рукопису

НОВЕ СЛОВО

ВІСНИК ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙ І ЗВЯЗКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

Виходить що-два тижні

ЛЯНДЕК 10 березня 1947.

З М І С Т

x x x

x

Культ що обєднює націю

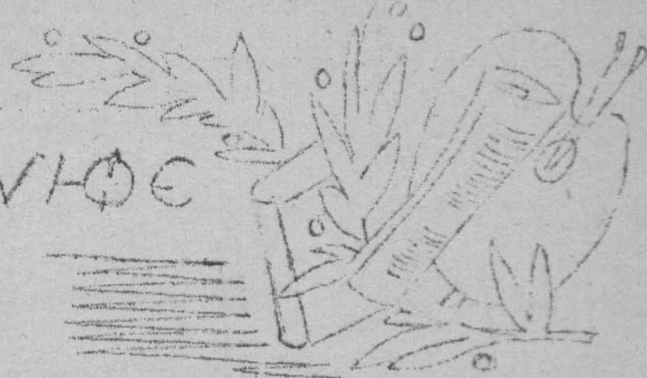

Розсіяні буквально по всьому земному ґльобі, розпорошені в усіх частинах світу члени української нації тямлять, що рік річно березень є " Шевченковим місяцем ", і коли тільки денебудь існує який гурток свідомих українців - вони влаштовують сходини, що на них вшановують великого Тараса незлим тихим словом. Без організаційного звязку, не знаючи навіть одні про одних, без жодної спільної керми, без жодного морального натиску згори, стихійно, виключно з власнього імпульсу, з внутрішнього гону, з почуття пристойности у відношенні до національного поета, до рідної культури й до себе самих - всі живі, мертві й ненароджені на землі сущі українці об"єднюються в одну духову громаду культом Тараса Шевченка. Незбагненим, містичним культом, небувалим в історії народів і без паралелі в сучасному світі, культом на тлі якого постать Шевченка виростає до розмірів велетня, монопольного властилена душ міліонів, чародійного маґа, що чудотворним своїм словом і своєю особою, як предметом культу, спаює мілiони одиниць в один могутній моноліт нації.

Тайна цього культу є від кількадесяти років предметом міркувань істориків українського письменства, серед яких " Шевченкологи " становлять дуже поважну окрему групу. Тайну цього культу намагаються теж збагнути історики української по -

літичної думки й соціологи, що за відповіддю сягають аж до нетр народньої психе, що формується і під впливом соціяльного складу нації і процесів її історичного розвитку і впливів економіки і - на неостанньому місці - під впливом рідної ґеоґрафії і рідної природи. При розгадуванні загадки, у чому саме така сила Шевченкового слова, що вона об"єднює всю націю, відпало вже нерозумне порівнювання Шевченка з літературними ґеніями інших народів на тему " хто з них більший ". Давно вже стало ясно, що річ зовсім не в письменницькому хисті поета, у літературній вартості поем за німецьким філософським критерієм " an und für sich " - у вартості - " самій для себе ", у відірванні від усіх інших вартостей, тільки саме у найтіснішій і нерозривній спільноті з усіми ж вартостями українського минулого й сучасного, пережитих терпінь і майбутніх перспектив. Данте й Петрарка, Шекспір, Байрон і Шеллей, Віктор Гюґо і Моліер, Міцкевіч, Словацький і Красінський, Петефі, Пушкін і Лермонтов -- це все безумовно титани духа, світочі світової поезії і - безумовно - чудові знавці душі своїх народів, що завдячують їм збагачення рідної культури безцінними скарбами. Проте ні про одного з них не можна сказати, що, він у такій мірі, як Шевченко в українській нації, був пробудником і виховником у своєму народі: в італійців, англійців, французів, німців, поляків чи росіян. Мало того: про ніодного діяча в історії людства не можна сказати, що був таким д у х о в и м б а т ь к о м свого народу, як Шевченко був і є духовим батьком народу українського.

Звичайно, чи мало причинився до культу Тараса Шевченка факт, що національне відродження українців розпочалося не від якогось політичного перевороту, від революційного зриву, від виграної битви, від виступу дипломатів чи хочби навіть від навчання філософів, лиш від літературного відродження, від " Енеїди " Котляревського на сході і від " Русалки Дністрової " Шашкевича на заході. Слово породило в українській нації діло й таким пламенним словом був Шевченковий " Кобзар ". До культу Шевченка причинилося і його селянське походження, його кріпацтво, з якого він зумів у свому короткому житті піднестись на вершини творчости: він став живим символом того селянського народу, що втратив усю свою колишню провідну верству та зберіг саме у сірій масі кріпацького простолюддя не тільки вітальну силу, з якої виросла згодом нова провідна верства, але й потенціял духа, що струснув аморфною масою і перетворив її в модерну націю. Особиста мартирологія Шевченка - це мартирологія української нації.

На культ Шевченка склалась і тематика його творів, що звязала українське сучасне з минулим і руба поставила питання " хто ми і чиї ми діти ". До культу Шевченка причинилась чудова форма його віршів, овіяна чаром романтики, і та тайна, що є власністю кожного великого проповідника, що пориває за собою слухачів. Безліч причин склалося на те, що цей культ такий, яким він сьогодні є. Але сьогодні втратили вже значення всі причини того культу. Важний сам факт його існування і його наслідки.

Найважніше у культі Тараса Шевченка є саме його всеза-

гальність. Тарасові Шевченкові покланяються комуністи й націоналісти, лібералм й клерикали, націонал - демократи й соціялісти, православні й католики, чоловіки й жінки, старі й молоді, люди різного віку й пола, різного світогляду та різного релігійного вірування, всі ті, що їх єднає І/ спільна рідна мова, 2/ спільне історичне минуле і 3/ спільна рідна територія. Про те цих трьох механічних спільнот ще замало, щоб вони творили з етнічного масиву націю. Треба ще свідомости своєї спільноти, треба емоціонального, абстрактного чинника, яким є почування: любов рідної мови, любов рідного історичного минулого і любов рідного краю. І культ Шевченка власне є одним із найбільш пропечистих назверхніх доказів на існування цієї нації. Бо в культі Шевченка об"єднюються всі ті, що їх предки становили вже лиш"німий етнічний масив" що ожив і " промовив ", коли ніхто інший, як саме Тарас Шевченко дунув у нього душу.

Для українців, що опинилися поза рідною територією,культ Тараса Шевченка ще ближчий, рідніший і важніший, аніж їхнім браттям і сестрам на рідній землі. Бо ж найперша й найважніша ціль еміграції - зараз після забезпеки собі нової можли - вості жити - це збереження зв"язку духа з рідним краєм ! Який може бути кращий вияв цього духового зв"язку, як не спільний доземний поклін тому самому духовому батькові всіх його дітей: їх там - і нас тут ! І тому поклоняючись Йому сьогодні, ми поклоняємось не тільки безсмертним Його тінням, але й ланам широкополим і степам і кручам і садкам вишневим і всім річкам і горам України, українській чорній землиці, рясно напоєній кров"ю її синів і ворогів, і духам, що в її нутрі закляті, і Генієві, що все українство окутує своїми крилами .

Критика, лайка, пашквіль

До проблеми відповідальности за діло і за слово

Коли читати деякі українські еміґрантські часописи, та ще й спеціяльні їі рубрики, то можна б прийти до сумного висновку, що всі українські еміґранти розжерті одні на одних як звірі; що половина еміґрантів - це злодії громадського добра, друга половина - це тихі спільники або протектори злодіїв, а тільки одиниці, що їх на пальцях порахувати - люди чесні й праведні, себто тії, що кидають на всю ту банду громи; що, врешті, вся українська еміґрація потапає у моральному розкладі, а в переді цього аморального хороводу йде українська еміґрантська молодь. Тимчасом фактом є, що вся ідеологічно - політична мишодраківка внутрі теперішньої української еміґрації страшенне роздута саме згаданою частиною еміґрантської преси, бо поруч із безумовно існуючою крізою української політичної думки - процес її оздоровлення і кристалізації йде по лінії позитивній, внутрішні різниці полягають у великій мірі на непорозумінні й вони ні трохи не шкодять, щоб на громадському відтинку українські еміґранти різних переконань дружньо співпрацювали. Нема вже найменшого сумніву що близько дворічний біланс праці української еміґрації виказує по стороні активів де-де більші й поважніші позиції, як по стороні пасивів. Вказати б хочби на організаційні і культурно - освітні осяги! Нема ніякого сумніву, що мораль української еміґрації в цілості стоїть надзвичайно високо, а коли й трапляються окремі прикрі виїнятки, то це дійсно

винятки, при чому зокрема не можна взагалі говорити про злодійства, тільки найвище про дрібні крадіжки, як вияв безхарактерности людей, ласих іменно на дрібниці. Коли подивимось на деякі цілі повоєнні чужинецькі громадянства та порівняємо їх образ із образом української еміграції, коли водночас візьмемо під увагу безмір трагедії, що їх уже пережила українська еміграція, і трагічні умовини, в яких далі живе в масі українська еміграція, то радше з подивом, а не з призирством, треба ставитись до здорового інстинкту української еміграції, до її живучости і тугости.

Може дехто скаже, що це притаманний українцям гін до самобичування каже згаданій частині української преси так неправильно ставитись до нашої дійсности і самій грати в ній ролю не чинника злагоди внутрішніх суперечок, а їх загострювання. Може теж дехто скаже, що це вибачливий, а то похвальний темперамент критиків різних суспільних явищ і подій каже критиці бути особливо гострою. Нам здається, що причина лежить деінде. Кожне діло роблять люди і тільки люди за них відповідальні. Лихо в тому що не на всі одиниці, в руках яких опинилися органи преси української еміграції, здають собі справу з тієї відповідальної ролі, до якої ця преса покликана, з цієї місії, що її вони мають виконувати. І що вони не мають власне почуття міри, почуття поміркованости, що нею мусить відзначатись друковане слово.

Критика й свобідний вияв думки - це не тільки привілей, але обовязок. Не признавати критики і цуратися свобідної виміни думок - це практика лиш тоталітарних систем, що в пресі вбачає засіб власної пропаганди, а не засіб грамадської кри-

тики. Але коли преса переступає межі здорової критики і полеміки, що мусить вестись виключно лиш у принятих у всьому культурному світі пристойних формах, то критика перестає бути критикою, а стає лайкою. Коли ж критика не спирається на правдивих, тільки на уявних фактах, видуманих або непровірених, некритично повторюваних за невідповідальними одиницями, то це вже й не лайка, а публична клевета, це погано викривлюваний образ дійсности, відомий у літературі під назвою пашквілю. І тоді, коли пристойна полеміка та прилюдна критика є наскрізь здоровим, творчим проявом громадського життя, то лайка і пашквіль затроюють його і морально розкладають.

Ширити непровірені сплітки про особи й установи / організації/ лаятись словом чи друком, ображувати чи кривдити, хоч би без злоби і несвідомо, але легкодушно, це один із найприкріших проявів легковаження принципів християнської моралі, які мусять обовязувати в усіх ділянках громадського життя і громадської роботи. Коли ми вимагаємо, щоб цієї громадської моралі тримались наші діячі на всіх громадських становищах, особливо на керівних постах, коли вимагаємо, щоб вони мали почуття відповідальности за свої діла, то тим паче треба вимагати цього від пресовиків, щоб усі вони мали почуття відповідальности за писане слово.

На превеликий жаль, навіть деякі великі часописи української еміграції в Німеччині легковажать собі цей імператив і то без уваги на свій політичний напрямок. Від бациль цієї недуги не зовсім вільна й українська еміграція в Австрії, хоч може у нас вона проявляється радше на громадському як на політичному секторі. Голос протесту проти такого жалюгідного явища, що ми

його передруковуємо на дальших сторінках " Вісника ", є надзвичайно відрадним доказом, що люди з різних ідеологічних таборів бунтуються вже проти безвідповідальної критики і пашквільної полеміки.

І ми віримо, що вона закінчиться, віримо, що вона є тільки одним із нездорових проявів нездорового емігрантського життя. Чим швидше це станеться - тим краще, навіть і для самих випадкових, самозваних і направду поганих Катонів громадської моралі.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ШЕВЧЕНКОВІ СВЯТА В АВСТРІЇ.

З нагоди Шевченкових днів старанням Відділу Культурно - Освітньої Праці УЦДО український хор " Ватра " під диригентурою проф. Л. Туркевича відбуде артистичне турне по Австрії. Концерти відбудуться:

8	березня	Інсбрук
9	"	Цель ам Сее
11,12,14	"	Зальцбурґ
15	"	Бреґенц
17,18	"	Стирія
23	"	Ляндек
25	"	Куфштайн
29,30,31	"	Каринтія
2	квітня	Лінц

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

М. Марська

Лист до приятелів

Насамперед два слова про обстановку: великий, спустошений, наповнений людьми готель у Тиролі, Föhn що бушує за вікнами, скупий вогонь з ріща, принесеного надвечір з близького лісу, за мною фатальний Сан Мартін x/, замною снігом заметені бараки, де мусіла залишити стареньку маму і сім"ю, впереді захід, як близький і всеж, ще такий далекий міраж, і між ним і мною ще цілі гори труднощів і перешкод.

Усе те фіксую на те, щоб Ви могли конкретніше подумати про мене, читаючи цього листа. Ніщо бо мене не мучить так, як те, що люди, а зокрема всі ми, назначені, як клеймом, двома буквами, втрачаємо де-далі почуття дійсности, яка нас оточує, губимо змогу бачити довкілля, стаємо глухі й сліпі на природу. Так і я, силою усвідомлюю цю дійсність і передаю Вам її скупий образ, останками змоги бачити й передавати, що мені залишилося.

Свіжість відчування ! О, яка велика вона була в мене, у нас всіх, тоді, на початку війни, і як витерлася на наших емігрантських дорогах, як заялозилася в таборах, як отупіла від безнастанного гонення ! Чи не боїтесь і Ви, так як я, що ми станемо, а може й стаємо вже якимись автоматами ? Автоматами, що ходять, клопочуться, їдять, навіть сміються, проте все це якось поверховно, штучно.

Інколи хотілось би зранити себе самих глибоко, аж до самого дна сколихнути сонне плесо. Та щось стримує, щось хватає за руку: стривай, не викликуй сили, що може знищити й тебе. Адже ж ти знаєш, скільки страшних переживань, скільки криваво - болючих спогадів затаєних під цим назверхнім спокоєм.

І ми спиняємось, і знову ходимо, клопочемося, сміємося наче у півсні - чи не стане він справжнім сном, отупінням ?

Передімною лист, що я писала Вам саме рік тому, лист, що залишився невисланим. О, як багато змінилося з того часу! Там я мріяла про нові береги, ми напевно причалимо до них, хоч вони ще далеко, я обіцювала Вам і собі надавати тепла і захисности тимчасовим житлам, погідністю розяснювати обдерті бараки, усмішкою зустрічати проминущі турботи. А тепер ?

Ні, ми вже не віримо в ці далекі береги, в ті тимчасові другі батьківщини, що мають, принявши нас всіх разом, викресати з нас нові сили і, помноживши їх у праці, повернути нас потім - колись - батьківщині. Кожен з нас шукає собі якогось кутка, де міг би після далекої мандрівки розправити кості, а потім забратися до будьякої праці - на хліб насущний. Ми, як цілість, як українська стихійна еміграція, перестанемо існувати. Чи Вас це не тривожить ? Чи все не кричить у Вас, як у

---

x У Каринтії, англійська смуга.

мені, за загубленими силами, за тим потенціялом, що був у нас, потенціял великої і зовсім не найгіршої, активної частини українського народу ? Я поїду зачепитись десь на Заході, Ви розбрилися, хто в Париж, хто в Рим, хто в Ню Йорк. А ми, як ціле, вчорашні й сьогоднішні мешканці таборів, що з тугою виглядають звістки пор нові пристані - ми поволі розпливемося, розліземось, перестанем існувати, як величина,що має свою рубрику в біляної нації.

Думаю, не можу забути, про тих молодих хлопців, що затискають зуби в таборах, думаю про тих зрілих чоловіків, що залишили заможні господарства й сім'ї і, звозячи каміння у Каринтії, згадують свою плідну, на поталу залишену землю. - Думаю про тих жінок, що приводять на світ чудових дітей - / справді, які чудові діти родяться в Св. Мартині ! /і не знають самі, куди повезуть їх і на яке.Про тих старих, що пішли в світ - за очі за молодими й поневіряються, аж поки не помруть і не спочинуть ще може в неприхильній австрійській землі, не бачивши виходу для своїх дітей.

Знаю в Св. Мартині господаря зі Станіславівщини, що попав на еміграцію випадково, як багато інших, забраний мадярами з села разом з кіньми. Кожен вечір, нарізавши нам дров, він довго сидів у нашій кімнатці, чекаючи нагоди порозмовляти про жінку, двоє діток, про працю на власному шматку землі.

Чи такі, як він змаргаються, вияловіють і згинуть на чужині, повні туги за рідною землею, не бачучи поза нею жодної іншої цілі в житті й жодної можливості жити ? Чи може їхня селянська тугість поможе їм зберегти себе серед чужого моря фізично й духово та створити серед нього острівці з підмінками атмосфери українського села, що стає для них тим ближчим і невідлучнішим, чим вони від нього дальші ?!

Прибувши рік тому з Відня до малого табору в Каринтії , замешкалого майже виключно селянами / інтелігенції налічував табір небільше 5 відст./ я зразу попала була в саму їх гущу. Спочатку мене вражали грубі слова за тонесенькими стінками, мене лякали навіть при зустрічах окремі похмурі обличчя. Але поволі я стала прислухатись до розмов, до пісень,до настроїв, придивлятись до їхнього життя, і - мій настрій основно змінився.

Бачили Ви коли імітацію селянської хати в бараку, з мисниками, образами святих, рушниками на стінах ? Так було в таборі Пікольо, поки він розплився в санмартінському кітлі.Майдан посеред табору обведений соняшниками, а у вечорі - які пісні ! Вся стрілецька слава повставала в ці тихі, теплі вечорі, вся туга степу промовляла до заслуханих в темряві гір, до зірок, що світять і там над батьківщиною, а осе серце спинилося на мить, хтось бо з вікна бараку тужно затягнув давню - давню пісню, що співав мій батько, пісню з Бережанщини:

Ой під лісом, тай під Лебедином
курилася доріженька димом......

Ні, я не можу забути тих людей, що залишилися за мною,у таборі, я не знайду ніде на світі спокою, знаючи, що вони там непевні свого завтра, з тугою і тривогою в серці чекають, що з ними зроблять. У них в крові ще інстинкт рідної землі, інстинкт плідної праці, інстинкт осілої людини, що здатна стати

сіллю незнаній цілині, яка прийме їх, як своїх. Хочу покля - стись перед Вами, Мої Приятелі, хочу й Вас закликати до такої присяги: Віде, де ми б не були, не втрачаймо звязку з ними, не поростаймо пірям в чужих гніздах, забувши за цих вирва - них з рідних гнізд птахів, що даремне зриваються до льоту у таборах. Зробім усе, що можемо, щоб помогти їм.

Так нам, Боже, поможи !

o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o

КАРДИНАЛ ІННІЦЕР ДО УКРАЇНЦІВ НА ЕМІГРАЦІЇ.

/ УНДО післало Їх Екс.Кард.Інніцерові бажання з нагоди Різдва Христового, після чого одержано такого листа : /

Дорогі Панове !

З опізненям уже, дякую все ще дуже за Ваші гарні бажання і відповідаю такими самими бажаннями щастя для Вас і всіх членів так важко навіщеної української католицької громади . Хай Господь швидко закінчить цей важкий час та дозволить , щоб і Вам знову засяло сонце мира і добробуту! Прикро мені, що тепер можу зробити для Вас так мало. Впевняю Вас, що маю завжди добру волю.

Поздоровіть від мене, прошу, сердечно всіх своїх земляків і передайте їм бажання щастя !

Здоровлю і благословлю

/ підпис і печатка /

Теодор Кардинал Інніцер,

Архиепископ Віденський.

Відень, 16.І.1947.

o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o_o

Куди, коли і як?
(реальні можливості еміграції)

КАНАДА

Осередки нашої скитальщини в Німеччині, деякі установи,а також і табори, відвідали представники заокеанської еміграції, а саме др. Галан, Голова Об"єднаного Українсько - американського Комітету, й о. Савчук, адміністратор УАПЦ в Канаді.

О. Савчук в довгій розмові насвітлив представникам Української Переселенчої Головної Ради декілька питань в справі переселення, які ми тут подаємо.

Перспективи переселення до Канади в порівнанні зі станом зперед 3 - 4 місяців значно поліпшилися. В самій Канаді,після відомих виступів українських комуністів, які не могли не відбитися від"ємно на загальнім наставленні до нас урядових і громадських кіл Канади, настрої поволі направилися. - КУК, як рівно ж і інші українські організації - церковні й світські, парляментарне представництво - безустанку чинили все, щоб справу увпущення наших утікачів до Канади поставити як найкраще. І це далося осягнути. Прихильне становище , яке зайняв сенат ще в минулім році, зробило корисний вплив на урядові й приватні канадійські кола. / Від себе додамо,що навіть британська палата лордів, як це відомо з промови лорда Беверіджа від 19 грудня 1946 р., не заперечила можливости переселення до Канади українських і балтійських утікачів./

В яких розмірах буде допущена ця еміграція - ще не відомо , треба припускати, що навіть кілька - чи кільканадцяти тисячна квота буде вимагати довшого часу підготовки й плянового переведення переселення. Коли ж цифра осягне кілька десятка тисяч, то це тим більше вимагати ме часу й великих зусиль.

Як Канада, так і інші заокеанські країни не мають наміру брати на себе коштів перевозу. Про це, ясна річ, прийдеться дбати міжнародним організаціям, а в першу чергу ІРО, оскільки вона приступить внедовзі до праці.

Усі, хто вже посідає афідавіт / не виключено навіть, що пізніше вистачатиме навіть лист із запрошенням і запевненням опіки на місці/, можуть сподіватися внедовзі відвідин представників канадійської поліції / одної з найкращої у світі, установи з високим моральним авторитетом/, яка перевірятиме документи, встановлюватиме дані про здоровля, звязки з Канадою і т.п. Ці кандидати, треба сподіватися, виїдуть найскорше, хоч годі встановити докладний термін. Бо навіть родини канадійських вояків, що ще підчас війни опинилися в Англії, не можуть до цієї пори виїхати до Канади за браком тоннажу. А звичайні поїздки наших представників з Канади до Европи такі утруднені , що кожний, хто виїздить, підписує заяву, що раніш аніж за 2 роки не гарантується поворот додому./!/Звичайно, в поодиноких випадках вдається дістати карту на кора-

бель чи літак і за пять місяців, але це вимагає спеціяльних заходів.

Отже справа транспорту виглядає дуже невесело.

Представники обох великих канадійських залізниць - Канадійсько - Тихоокеанської і Національної / вже удержавленої / готові вже до виїзду до Европи, аби вербувати поселенців на нові вільні ділянки землі, що розкидані по цілій Канаді. Як довідуємось, нема більших просторів до заселення, як на 20 - або 30 фарм на одній ділянці, і тому, треба припускати, розселення носитиме розпорошений характер.

Найбільш неприхильне наставлення до якоїбудь еміграції починається в східній Канаді, де компактною масою оселено - 4,5 міліона французів. У середній і західній Канаді є досить сильні осередки українського розселення, при чому за останні роки багато українських фарм повстало навіть в чисто англійських осередках. Такі острівці українського хліборобства мають помітну тенденцію до швидкого розвитку й розросту.

Це явище, цілком позитивне для нашої колонізації, трохи непокоїть владу і англійське суспільство, воно, звичайно, з більшою охотою прийняло б єдинокровну еміграцію, але на те великих виглядів нема.

Великий клопіт приносять Канаді старі еміграції менонітів і духоборів. Ці секти до цієї пори ведуть дуже замкнуте й своєрідне життя, не визнають багатьох краєвих законів / нпр. ухиляються від військової служби/ і, тому є елементом більш докучливим, аніж побажаним. Звідси ясно, чому Канада з великою резервою ставиться взагалі до кожної чужонаціональної іміграції.

Крім цього відомо, що з 4 000 людей, які належали до польського корпусу Андерса і недавно приїхали до Канади, коло 1000 оказалися хворими, інвалідами і нездатними до праці.

В кожнім разі появу представників канадійської поліції на наших еміграційних теренах можна буде уважати першою ластівкою переселенчої акції до Канади. А поки що належить узброїтися терпеливістю і чекати засадничо вирішення нашої справи в IPO - найвищій інстанції в справі втікачів, яка має розпочати незабаром свою діяльність.

/ " Час " з 9/II ц.р./

З української ПРЕСИ

ЗА УСПОКОЄННЯ ПРИСТРАСТЕЙ.

....Привід до написання цього листа дає мені та широка дискусія, яка ведеться на сторінках української преси на тему обєднання всіх українських сил на еміграції, для спрямування їх в одне русло служіння великій справі визволення нашого народу. Багато на цю тему говорилось, писалось і пишеться,не одне в цьому напрямі вже пророблено. І коли не одно зроблено не так, що могло б дати задовільну розвязку цієї складної проблеми, все ж доводиться ствердити один позитив: всі ми шукаємо доріг.А коли так, то хочеться вірити, що дороги всього свідомрго українства після хвилевих невдач і блукань таки зійдуться і зіллються в один широкий і прямий шлях.

....Людина, згідно Божому об"явленню, створена на "образ і подобу Божу". Незалежно від того,на яких світоглядових позиціях будь - хто з нас не стояв би , всі однозгідно цей погляд на людину приймаємо . І саме моя віра в людину, моє глибоки переконання, що первні добра в ній сильніші за недосконалости, що творчі, конструктивні гони у ній переважають над деструктивними тенденціями як : внутрі так і назовні, кажуть мені у кожному українцеві бачити брата, а не ворога, шукати в ньому чогось шляхотного,а не низького, з його думок вилоовлювати здорове зерно, а не кукуль. Інакше, коли б обернути цей порядок, довелось би зневіритись не тільки в людину, але й в усю правду на землі і на небі.

Забираючи слово в питанні об"єднання наших національних сил, я буду вказувати на деякі основні правди, які мусять дійти до свідомости кожного українця. Такою основною правдою про яку я вже згадав - це віра в людину, докладніше : віра в українську людину. Розбудити цю віру, привернути її до свідомости кожнього з нас, встановити її як основу нашого діяння- - це значить покласти твердий камінь під будову нашої об"єднаної національної спільноти.

Коли я ставлю, як вимогу нашого внутрішнього життя,- привернути в нас усіх віру в українську людину, то причуваються мені вже тепер голоси дорогих Читачів : як це зробити ? Я розумію ці питання. Читачі не тільки хочуть почути основні правди, вони хочуть мати ясну відповідь на те, як ці правди перевести в життя. Відповідь на це питання можна найти, коли слідкувати за думками мого листа, Та щоб уже тепер не залишатись Вашим боржником, я хочу подати Вам свою думку про те,що треба зробити, щоб відкрити забарикадований шлях до привернення віри в українську людину серед українського громадянства.

....Для встановлення віри в українську людину треба нам рішуче втихомирити розбурхані пристрасті на погерхні нашого українського моря. Читаю всю нашу пресу і всі видання різних груп і різних напрямів, і признаюсь, знаходжу всюди багато цінних і глибоких думок, які справді збагачують скарбницю нашого духа. Одначе, що мене дивує, а деколи і болем проймає це те, що всі ми зрівноважено й холодно даємо зовнішньо - політичні огляди, холодно, я скажу моцно, аж надто холодно,реферуємо про сучасне положення на Рідних Землях, ми без пристрасно, без святого гніву і обурення говоримо і пишемо про жертви й боротьбу нашого народу за його волю, а то й фізичне існування. За те коли переглядати дискусійні статті на тему наших внутрішніх відносин, вдаряє те, що тут виливається весь гнів, усю лють усю свою пристрасть ...

....Мені здається, Дорогий Пане Редакторе, що й наше українське життя сьогодні розбурхане на своїй погерхні гонене грізними вітрами, гнівне і пристрасне, як ті розбурхані хвилі, самі себе зїдають, Не дивно, що воно тривогою наповнює і тих що по ньому пливуть, і тих, що йому приглядаються. Але це не повне життя української душі, це лише хвилевий, похідний і проминаючий її вияв.... Треба, щоб море успокоїлось, щоб нурці могли пірнути на дно його, та щоб винести всі скарби української душі до свідомости кожного українця.

Бад Дрібур, в січні 1947 р. о.І,Гриньох

/" Українська Трибуна " - в Трибуні Читача ./

МІЖНАРОДНЯ ОПІКА над ДП

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ВТІКАЧІВ В АНГЛІЇ.

У Великобританії повстав " Комітет Оборони Втікачів " /Refuges Defence Commitee/ з місцем перебування в Лондоні London, S.W.1 5 Victoria str./ Його президентом став лорд Галіфекс, а заступником проф.Джілберт Меррі. До проводу цього Комітету входить ряд чільних особистостей, як напр. відомий творець пляну суспільного забезпечення у Великобританії, лорд Беврідж і інші.

Завданням комітету є охорона інтересів тих утікачів і запроторених осіб /ДП/, які походять з Европи і які не можуть бути репатріовані, або поворот яких до рідних країн міг би бути утруднений чи становивби небезпеку для них самих. Завданням Комітету є також дбати, щоб у практиці були збережені засади шанування прав людини, та щоб людина не була позбавлена основних свобід, про які згадує карта Об'єднаних націй.

Тим то Комітет підтримувати ме зв"язки з представниками емігрантів, щоб мати право виступати від їхнього імени, коли б інтереси втікачів, чи запроторених осіб були порушені. Комітет буде співпрацювати з усіми організаціями, що поставили собі подібні завдання, а передусім, з організацією, що буде урядово покликана остаточно розв"язати справу втікачів.

Комітет запобігати ме натискові на втікачів вертатись на батьківщину, допомагати ме тим, які бажають далі еміґрувати та опікуватиметься переселеними, навіть після поселення їх на нові місця. Комітет поставив собі за завдання не розглядати справ окремих осіб натомість клопотатися справами цілих груп утікачів.

/Українська Трибуна ч.II/35/

_o_o_o_o_o_o_o_o_

СЕСІЯ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЛЯ ВТІКАЧІВ В ЖЕНЕВІ.

Дня II лютого ц.р. почалася в будинку Палати Народів у Женеві перша сесія підготовчої комісії Міжнародної Організації для Втікачів, що має за завдання дати опіку і поміч утікачам та виселенцям і уможливити їм або поворот до краю, або поселення в новій країні. Нова організація буде спадкоємцем УНРРА, яка припиняє свою діяльність з кінцем червня цр. I5 держав мусять ратифікувати конституцію нової організації для втікачів / у скор. IPO /, щоб вона стала правосильною. Поки що приступило до неї II держав і вони вислали своїх делегатів до Женеви. А саме : Велибританія, Франція, ЗДПА, Канада, Голяндія, Норвегія, Дом.Республика, Ґватемаля, Гондурас, Ліберія і Філіпіни . З дорадчим голосом приймають участь у нарадах представники Інтерґувернементального Комітету для втікачів, Міжнародного Бюра Праці і УНРРА .

На порядок дня поставлено справи : внутрішньої організації, передача діяльности УНРРА до IPO, фонди, приєднання нових держав і інше. Нова організація має признаний бюджет на адміністр. видатки 5 міл. долярів, та для виконання своїх завдань I50 міл. дол.

На увагу заслуговує промова сера Герберта Емерсона, представника Інтерґувернем. Комітету. Він зазначив, що Домінії приймати муть щораз то більше втікачів, а зокрема Південно - Африканська Унія. Відбуваються наради з Тунінською і Марокан ською владами. Арґентина і Параґвай вирішили приняти більше втікачів. Бразилія вислала спеціяльну місію до Німеччини і Австрії. Більше число іміґрантів готова приняти і Венесуеля , Великою перешкодою для вимандрування є брак кораблів. Інтерґувернемальний Комітет, якому приділено на I947 р. три кораблі, зожадав ще 6 .

Продовження сесії відбудеться I5 квітня цр. Докладне звідомлення у найближчому ч. Вісника .

У звязку з нарадами підготовчої комісії IPO прибув до Женеви I2 цм. директор Центрального Українського Допомогового Бюра в Лондоні, сот. Б.Панчук, який із Женеви вибірається відвідати осередки української еміґрації в Австрії. Англо - Саські делегати виявляють зрозуміння для українських домагань. Оборона прав українських утікачів тим більш потрібна, що сама конституція IPO допускає всілякі інтерпретації та може ударемнити поміч українській еміґрації з міжнародних фондів .

/" Інформаційний Листок УДК у Швайцарії
лютий 1947 ./

КАНАДІЙСЬКА КОМІСІЯ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ ВТІКАЧАМ ДП.

Заходами " Українського Канадійського Комітету ", " Українського Канадійського Допомогового Фонду", " Українськоі Асоціації Українських Ветеранів " - повстала " Канадійська Місія Допомоги Українським Втікачам і ДП в Европі". Місія не пізніше, як до 30 квітня ц.р. має відвідати терени Англії, Норвегії, Данії, Данії, Голяндії, Бельгії, Франції, Швайцарії, Італії та французьку, американську і брітанську окупаційні зони Німеччини й Австрії.

Завданням Допомогової Місії є: І. Здійснювати пряму і негайну моральну й матеріяльну допомогу українським втікачам і жертвам війни в західній Европі, як додаток до цієї допомоги, яку втікачі вже отримують. 2. Давати поради " Українському Допомоговому Фондові " при купівлі і розподілі конкретної допомоги, щоб найкраще використати фонди зібрані " Допомоговим Фондом".3. Координувати свою працю з паралельними Допомоговими Місіями , висланими " Об'єднаним Українським Американським Допомоговим Комітетом " і з Допомоговими Комітетами Бельгії, Франції, Італії та Швайцарії. 4. Допомагати канадійській владі і владам інших країн зацікавлених в еміграції і розселенні цих ДП у виборі найбільш придатних та допомагати в їхньому переїзді.

Місія сподівається і розраховує на підтримку й співпрацю Військової Влади і Командування окупаційних сил.

/ Українська Трибуна, ч.12/36 /

ЩЕ ПРО ПРИМУСОВУ РЕПАТРІЯЦІЮ.

У звязку з численними запитами та зверненнями ДП до головної Квартири Американських Військ у Европі та в звязку із всякими неустійненими чутками в справі репатріяції, які появляються серед запроторених осіб, генерал Мек Нерні дав у цій справі остаточні вияснення. Він заявив, що жоден ДП чи біженець не може бути примусово репатрійований на батьківщину проти своєї волі. Винятки з цього становлять воєнні злочинці та особи, що співпрацювали активно з нацистським режимом. Генерал Мек Нерні заявив далі, що також і ІРО приняла цей принцип у основу свого статуту.

ДП БУДУТЬ ВИШКОЛЮВАНІ.

Світова Організація в справах Відшкодувань і Школення окладе плян навчання та практичного вишколу ДП в американській зоні Німеччини з метою приготувати ДП для поселення в нових краях. Сприятливим для проведення цієї акції є те, що держави, які спочатку відмовлялися прийняти ДП, завдяки бракові робочої сили змінили свій плян.

РАДЯНСЬКІ РЕПАТРІЯЦІЙНІ МІСІЇ.

Репатріяційні Місії СССР знаходяться в усіх столицях австрійських країв 3-ох окупаційних зон, крім цього здебільша у тих місцевостях, на терені яких є табори УНРРА чи взагалі більші скупчення вивезених і втікачів. В останньому часі радянські репатріяційні місії відвідали табори УНРРА в Зальцбурзі / амер. зона/ і Куфштайні / франц. зона/. В австрійській пресі у Зальцбурзі появилося повідомлення з подробицями, куди мають зголошуватися ті, що бажають вертатися до краю.

Українські Обласні Комітети чи які небудь інші допомогові організації / Братства і тд/ обовязані помогти кожному, що заявить своє бажання вернутися до рідного краю, в одержанні адреси, куди добровільні репатріянти мають звертатися.

ПОЛЬСЬКА РЕПАТРІЯЦІЙНА МІСІЯ.

В австрійській пресі французької зони появилося таке повідомлення:

" Польська Репатріяційна Місія в Австрії на Французьку зону подає до відома, що з днем 24.II.47 вона перенесла свій осідок з Куфштайну до Інсбрука. За всіми інформаціями слід звертатися на вул. Карль Шенгерер ч. I.II пов. Бюро чинне щоденно від 9 - 17 год. за винятком свят і неділь. Водночас подається до відома, що найближчий транспорт до Польщі відходить в дні 20.III.47 р.

Зголошення приймають до 15.III.47; після того реченця не будуть брати під увагу зголошень.

Підписав: Шеф Польської Репатріяційної Комісії,

др. Генрик Яскульскі, майор.

AUG 24 1968